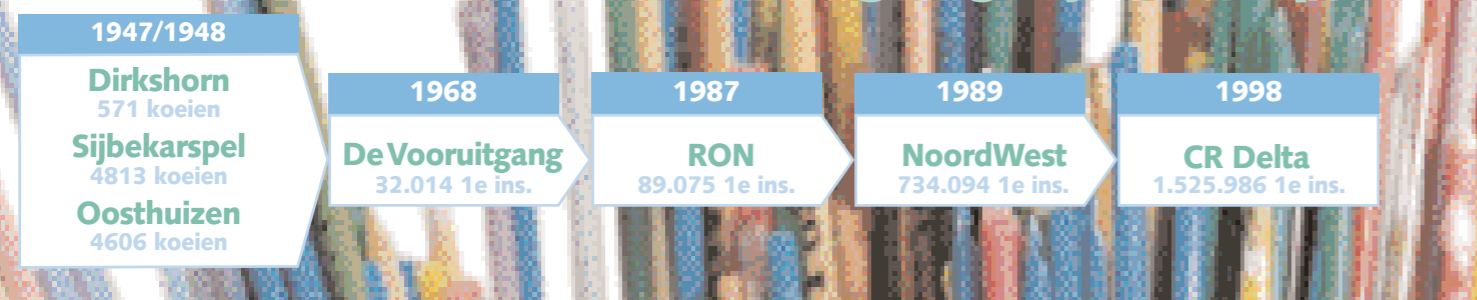
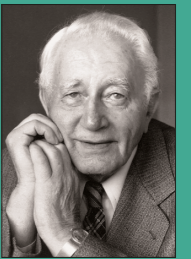

serie KI stations: De Vooruitgang Sijbekarspel

KI-reputaties: Jan Siebenga

De werkelijke KI-pionier in Nederland is Jan Siebenga, die als dierenarts in het Friese Oldeberkoop op 28 februari 1935 de eerste succesvolle inseminatie uitvoerde. Bijna vier jaar later promoveerde hij op dat onderwerp, maar het was aan zijn vaak tegendraadse levensopvatting te wijten dat hij bij de ontwikkeling van de Nederlandse KI nauwelijks invloed kreeg. Jammer, want originele ideeën, kennis van zaken en begrip voor het boerenbestaan had Siebenga zeker. Gelukkig kon hij nog wel de eerste inseminatoren opleiden, die bij de prille verenigingen onvervangbaar werk zouden verrichten.

Ooit kende Noord-Holland veertien KI-verenigingen, die na jaren de krachten bundelden in Hollands Noorden in Schagerbrug, Ceres in Stompetoren en De Vooruitgang in Sijbekarspel. Drie KI-bolwerken met een glanzende reputatie.

men in het intussen flink uitgebreide station. Die oude Coba's Adema deed het lang niet gek, van hem werden meer dan 11.000 koeien drachtig. Hij was een zoon van Oldambtster Adema 1, die ook de dubbele grootvader was van de beroemde Adema 21 van de Woudhoeve. Zijn hele lange leven bleef Coba's Adema eigendom van de broers Arie en Kees Ruyter

en werd preferent, maar nauwelijks – en als melkververver zelfs niet – voor hem onder deed Pan 59. Hij was een zoon van Frans IJ 229 uit de beroemde Wijntjes, die al een jaar of vier particulier had gedekt voordat KI Sijbekarspel hem brede kansen bood. En dan was daar natuurlijk nóg een Panstier: nummer 55, die aan de hand van verzorger Arie Hoogesteyn niet alleen in Alkmaar vele malen kampioen werd, maar in 1969 ook de reservetitel won op de NRS-jubileumkeuring.

van Hidden Future, vierde op de lijst van de meestgebruikte zwartbonten dit jaar. Piet Schipper en Kees Vis, de aankopers van de slotjaren van De Vooruitgang, ze zagen als eersten in Noord-Holland dat een vierde fokkerijlijn om aandacht vroeg.

Nieuwe bestemming

Toen bij de vorming van KI NoordWest de laatste KI-stieren uit Sijbekarspel verdwenen richting Giekerk, toen heerste er weemoed. Het imposante KI-station werd verkocht aan George Kaldenbach en z'n partner Betty Groot, die er hun BV Boris onderbrachten. In de dekstal herinnert het hoofd van Pan 57 – vanuit Engeland teruggehaald naar West-Friesland – nog aan de tijd van weleer, evenals het dek-schema van Feikje's Allah en Feikje's Korput, beloften uit de stal van Klaas van der Ploeg in Schalsum. Maar verder: het hele gebouw ligt volgestapeld met kostbare stoffen, die in Roemenië worden genaaid tot damesmode voor Nederlandse winkels. Op de gevel prijkt nog altijd de naam De Vooruitgang. De oorspronkelijke toevoeging 'coop. ver. voor K.I.', die heeft men er afgehaald. Dat zou maar verwarring wekken, denken de nieuwe eigenaars.

Reimer Strikwerda

Boven: Pan 59, onder: Metcalfs Elevation Dan

Zwartbont vierstr omenland

Aankopers van De Vooruitgang hadden uniek gevoel voor begenadigde 'melkstieren'

Buloper Sikke Haakma bracht – de toeter aan de mond – eigenhandig 'zijn' stier Coba's Adema naar Sijbekarspel, waar hij in 1947 de eerste stierenverzorger zou worden. Een jaar eerder werd vanuit de zuivelfabriek van Opmeer een serieuze poging gedaan de KI van de grond te krijgen, maar toen puntje bij paaltje kwam tekenden niet meer dan veertig boeren. Oude fokdistricten kenden doorgaans een voorzichtige KI-start, zo ook in het hartje van Noord-Holland. Voorzitter Gerrit Stapel gaf het voorbeeld: een kamertje achter zijn koestal werd ingericht als 'lab'. De onderneming groeide snel en al in oktober 1949 kon het karakteristieke KI-station in Sijbekarspel worden geopend. Door wie anders dan Kees Rijssenbeek, de invloedrijke directeur van het veeteeltwezen?

Gedegen lijnen

Geen KI-vereniging in Nederland heeft zoveel oog gehad voor bloedspreading als De Vooruitgang, de nieuwe naam van de vereniging toen in 1968 Dirkshorn en Oosthuizen ook hun intrek na-

uit Oosterblokker, maar hij was als huurling dermate verbonden met De Vooruitgang, dat hij er na zijn preferentverklaring een standbeeld kreeg. Toen de oude Franslijn in gevaar kwam greep ook de aankoopcommissie van De Vooruitgang in. De volle broers Frans IJ 195 en Frans IJ 229 uit de stal van Aart IJff uit de Beemster kregen niet alleen zelf kansen. De eerste gaf in stal Gerrit Stapel van Lambertschaag – die eerst in de aankoopcommissie zat en later voorzitter werd – de zoon Pan 26 en diens zoon Pan 50 werd een van de paradepaardjes van de KI. Hij gaf prachtige melkkoeien

Natuurlijk, de aankopers uit Sijbekarspel – bijna dertig jaar bijgestaan door Cees de Waal, uitgeleend door het consulentchap van Jan Zijlstra – keken ook in Friesland. Maar wel met Noord-Hollandse ogen en dat leverde succes op. Bij Meint Algera in Jorwerd werd Sneeker Diamant aangekocht en hij werd voor de vereniging, maar vooral voor de leden een goudhaantje. Jarenlang voerde hij de NRS-lijst van hogeproductiekoeken aan als vader. Toen KI Hollands Noorden net even eerder in de gaten had dat de in Friesland aanvankelijk verguisde Blitsaerd Keimpe een ongekende hoogvlieger zou worden, meldden de mannen uit Sijbekarspel zich snel bij Djo Brandsma in Lekkum om een van zijn eerste zoons te contracteren: Blitsaerd Setske's Keimpe. Ook hij werd kampioen in Alkmaar en preferent.

Op de grens

Nergens hardnekkiger dan in Noord-Holland was in de jaren zeventig het verzet tegen het HF-bloed: men had veel te verliezen. De laatste ster, Kastanje's Frans 101, was al beschikbaar in heel de provincie, toen zich in Sijbekarspel de eerste werkelijke Holsteiner meldde: Metcalfs Elevation Dan. Hij kreeg in Frankrijk, Duitsland en in Nederland vereringscijfers en die mochten er zijn. Een van zijn dochters leverde de overgrootmoeder

Beneden: het KI-station in 1950, rechts het gebouw in 2004

